

GOVOR O KATEHIZACIJI MLADIH IZ SITUACIJE

Petar Šimić

Sve što je napisano u ovom osvrtu nije nepoznato. Ne treba očekivati ni stručnu riječ. Ništa nisam posebno studirao. Čak mi je i studij teologije pretkoncilski. Tek pri kraju mojeg studija počela je dolaziti u naše strane slaba jeka s II. vatikanskog preko mini-ciklostiliziranog „Glasa koncila”. A ni rad mi nije bio isključivo pastoralan, posebno ne s mladima. No budući da je urednik „Kateheze” zaželio da se na njenim stranicama čuje iskustvo svih profila pastoralnih radnika i ovakvo iskustvo može, ako ne koristiti, biti jedno videnje.

Prve godine mojeg rada padaju u karakteristično vrijeme: vrijeme burnih postkoncilskih gibanja i vrijeme liberalizacije u našem društvu. Budući da je bio među njima jak međutjecaj, stoga ih i povezujem. S jedne strane snažni impulsi Koncila, „novi duhovi” koji su htjeli oblikovati „novo lice Crkve”; s druge strane nova društvena kretanja oslobadala su dotad potiskivane snage koje su s „novim dinarom” htjele stvoriti nove odnose u društvu. Ta gibanja uvelike su zahvatila mladu generaciju. Čak su se stariji poistovjetili s njima. U crkvama i crkvenim dvoranama organiziraju se predavanja o koncilskoj obnovi. Ta su predavanja okupljala velik broj mladih ljudi, pa i onih koji dotad nisu pokazivali da imaju religijsku svijest. U društvenim dvoranama, posebno

Studentskom centru, organiziraju se zanimljiva predavanja koja na jedan noviji način prilaze i religiji. Prof. Bošnjak izlazi s tezom koja dotad nije bila prihvaćena u marksističkim krugovima: religija neće odumrijeti dokle god bude smrti. A čovjek je smrtnan po svojoj prirodi, prema tome će i religije uvijek biti. Počinju stidljivi dijalozi između marksista i kršćana. Snažan odjek i izvan Zagreba imao je dijalog Bošnjak–Škvorc u Studentskom centru. Bio je to događaj o kojem se dugo pričalo i u dijelu mladih pobudio je nadu da se može naći put mirnijeg suživota.

Nedugo nakon Koncila, kad su se pomalo iscrpile koncilске teme, zbio se za našu Crkvu i kulturu značajan događaj: U izdanju izdavačke kuće „Stvarnost” tiskana je Biblija, plod naših bibličara i književnika. Za nas koji smo do koju godinu prije mogli u rukama imati vjersku knjigu samo u ciklostilskoj tehnici, to je bilo nešto silno veliko. I bilo je, Biblija je došla u ruke naroda Božjega. Tada počinju biblijske teme, jednako zanimljive i jednako privlačne. Istina je da osim nekoliko bibličara nismo imali adekvatnog znanja o egzegezi, pa je na tom području dolazilo i do devijacija koje su počele unositi razdor u Crkvu. Ni koncilská novina nije uvijek bila shvaćena kao obnova, koji put se dobivao dojam da je samo

važno prekinuti sa starim. Na oba sektora, koncilskoj i biblijskoj obnovi, učinjeni su zamašni koraci, ostvareni su vidni plodovi. Dobar dio ljudi koji idu prema srednjoj dobi, a koji su danas vrlo svjesni kršćani, plod su tog zanosnog rada. No da je bilo nesmotrenih koraka, to se isto zna, pa se stoga počelo upozoravati i sumnjičiti mlade.

Na društvenom je planu situacija bila usijanija. Ono što je u svijetu bila 1968. to je kod nas bilo koju godinu kasnije. Zagrijana mladost postala je „vruća omladina“ i problem. Završilo se tako da je na mlade pala sjena sumnje i najednom smo se našli u „antimladenačkoj priči.“ S tim može i završiti priča o tom razdoblju, razdoblju dinamike. Iz nje se mogu raspoznati i sadržaji koji su mladima bili nude-ni, i metoda rada i raspoloženja mladih.

VELIKA RIJEKA ZAMIŠLJENO TEČE

„Izađe sijač da sije sjeme“. Na kakvo tlo da baci Riječ? Postoji velik problem prenošenja vrednota. Dva su načina komuniciranja: jedan koji je usredotočen na temu, drugi koji je usredotočen na osobu. Odazvat će se samo osoba koju imenom pozoveš. No treba znati njezino ime. Otuda slijedi i ova analiza fenomena mladih.

Nakon proljetne živosti i sumnje koja je poput magle zaogrnila mlade, mladi su se povukli u šutnju. „Šute jer je ulazak u dijalog – ulazak u minske polje“, reče na jednom skupu predstavnik mladih. U mlade se uvukla tjeskoba. U mlade se uvukla tjeskoba zbog nesigurnosti uloge na koju ih se zove. Položaj u kojem su se našli ne dozvoljava im da steknu svijest o svojem statusu i svojoj vrijednosti. Mladi čovjek ne želi biti samo onaj koji sluša i vrši, on želi biti protagonist. Zove ih se na ozbiljnost i odgovorno zalaganje, a u isto im se vrijeme ne pruža šansa jer se neprestano podržava status odraslih.

Mislim da je na psihu mladih, posebno srednjoškolaca, utjecala reforma školstva. Ovo nije kritika reforme, nego jedna konstatacija. Što se tiče ideje da se traži škola „koja bi kvalitetom općih znanja i kulture bila bliska biv-

šoj gimnaziji, a kvalitetom stručnih znanja bivšoj srednjoj školi“, to je dobra ideja, ali je stvarnost daleko od toga. Ali mladi koji prolaze kroz razdoblje traženja, osjećaju se kao pokusni kunići. S druge strane, usmjereno obrazovanje previše determinira u ranim godinama. Današnji petnaestogodišnjak po psihološkoj zrelosti nije poratni petnaestogodišnjak, on je, prema ovom, dijete. A u tim godinama sveti ga na točno određenu kariku u lancu proizvodnih snaga, znači podrezati krila njegove mašte. Teško će jedan recimo cjevar, dati oduška svojoj mašti i u bojama oduševljenja gledati na svoju budućnost. Prerana atomizacija i specijalizacija može koristiti proizvodnji, u to ne ulazim, ali nikako sazrijevanju osobnosti.

Na poseban način u psihu mladih unosi zebnju strah pred nezaposlenošću. Osjećaju se ojađeni, nesigurni pred budućnošću, smanjuje im se kroz to i interes za učenje. Nedavno je iznesen podatak da se u Beogradu svaki mladi čovjek u prosjeku 22 puta natječe za posao, a svaki šesti više od 50 puta. I svi mladi smatraju da u natječajima vlada zakonska nepravilnost. A ako se godinama čeka na posao, onda će se čekati na stan koje desetljeće. U tom kontekstu gledati na problem mladih brakova stvar izgleda drukčija nego prije, pa čak drukčije nego nakon rata. Mladi se jednostavno osjećaju marginalizirani. Ako se doda i pad standarda, onda im se položaj još više pogoršava. Stoga, opet reče jedan predstavnik mladih: „Dio omladine, osobito srednjoškolskog uzrasta, sve se više s cinizmom i duhovitim prezirom odnosi prema svakodnevnici.“ Ovih dana jedan me mladić, ne baš revan vjernik, „poučio“ kako na suvremen način tumačiti istočni grijeh: „Čim se začne jedno naše dijete, ni krivo ni dužno zaduženo je za sav život.“

Mladi je čovjek po svojoj prirodi pun skepse, kritičizma, radikalizma, to je vrijeme problematiziranja. No kad nastupe i objektivni razlozi za to, onda se stvar potencira.

**GDJE SU NAM MLADI S OBZIROM NA
VJERU I OSJEĆAJ CRKVENOSTI?**

./.

Unatoč tradicionalno kršćanskom narodu koji je trinaest stoljeća na kršćanskoj osnovi tkao svoju povijest, treba priznati da živimo u dosta dekristijaniziranom ambijentu. Ako i postoji trinaeststoljetna kršćanska potka, već dugo na njoj tkaju svećenici dijalektičko-historijskog materijalizma. I samo onaj tko neće da vidi, neće priznati da su uspjeli dosta toga izbrisati. Izbrisan je osjećaj za autentičnu stvarnost duha. On je i na spoznajnom i na moralnom i na ontološkom planu sveden na materiju. Izbrisali su i osjećaj za vječno. Sve je svedeno na povijesno. Izbrisan je osjećaj za Boga i božansko, a apsolutizira se pojedinac, klasa, država, nacija... Kolika je svijest o potrebi ekonomije spasenja? Sve su to kategorije bez kojih nema vjere. A još duži status u našem narodu imaju pristaše praktičnog materijalizma, i to u svim segmentima naroda. Skupa s novodošlim idejnim materijalistima ne daju tako lagano da zažive izvorne evandeoske vrednote. Zašto ne reći da ima i onih koji se smatraju kršćanima, ali ne prihvaćaju cjelovitu vjeru. I kad mladi rastu u takvom ozračju, ne mogu biti drukčiji nego kakva je sredina.

Ako bismo htjeli doći do dublje spoznaje o religijskoj svijesti i pripadnosti mladih, trebali bismo od njih dobiti odgovore na ova četiri vrednosna kruga: odnos prema životu, odnos prema religijskim vrijednostima, odnos prema obitelji i seksualnosti i odnos prema društvenoj pravednosti. Iz laičkog kuta gledano, čini mi se da se previše ne raduju životu, ne vide neki velik smisao, ali žive kad su već u toj rijeci života; čini im se da je to avantura bez cilja, bez svjetla, bez konačne utjehe, vezanost lancem nužnosti i određenost da se sagori na lomači vremena koje teče. S obzirom na religioznost, ako se ona uzme u smislu nekog „osjećaja svetoga”, Nečega-Nekoga što nas nadilazi, moglo bi se reći da su u većini oni s tim osjećajem. Isto tako, jer su u većini kršteni, a nailazio sam i na one koji nisu kršteni, imaju neku mutnu svijest da pripadaju kršćanstvu, i da to nije baš kao druge religije, a naročito ne kao ideologije. Pa ni Crkva im nije danas tako omražena. „Krist da, Crkva ne” još vrijedi, ali ne u tolikoj mjeri kao prije nekoliko godina. Sa simpatijom se odnose prema

Kristu, kršćanskom imenu, pa i u podlozi njihovih želja i vrednovanja postoji kršćanska osnova. No ako se religioznost uzme kao život iz Boga, onda je postotak takvih dosta nizak. Razlika je u tom što danas oni koji pripadaju vjerskoj skupini žive produhovljenim i s naglašenim osobnim opredjeljenjem. Kad je pak riječ o obitelji i seksualnom moralu, onda se vrednovanje grana u dva smjera. Uglavnom svi smatraju da je velik uspjeh u životu imati sređenu obitelj, toplo obiteljsko gnijezdo. To je naročito izraženo kod djevojaka. To je izraz traženja sigurnosti i topline. Ali kad je riječ o predbračnim odnosima, razvodu, bračnoj čistoći pa i abortusu, tu je stanje zabrinjavajuće. Uostalom toliki abortusi, rastave i mentalitet dovoljno govore kakav je odnos prema tim vrijednostima. Škola i javnost u kojoj mladi rastu i odgajaju se zadojena je vulgarnim frojdovsko-marksističkim odnosom prema spolnosti. Mladi se nalaze između dvije vatre: moralnih modela koje im nudi Crkva i djelomice obitelj te modela koje im nudi razgranata mreža sredstava javnog priopćavanja. Ovi posljednji idu „niz dlaku”, a kad se uzmu gore navedeni stavovi, nije čudo da slijede lakše modele. Što se tiče društvene pravednosti, mladi čeznu za pravdom, ali ne postavljaju leđa u njezinu izgradnju. I oni prihvaćaju sentencu: „Pošten i lud danas je jedno te isto.” Jasno, ne svi, ali dobrim dijelom.

Iako je istina to što je rečeno, među mladima se osjeća otvaranje prema vjeri. Zemaljski su mesijanizmi zatajili, razočarali, a mladi čovjek nosi unutarnju potrebu za sigurnošću. Unatoč slabostima kojima su opterećeni, bude se za unutarne vrijednosti, čeznu za unutar-njim oslobođenjem, žude za autentičnom ljubavlju, istinom, ljudskim rastom, radikalnom pravednošću, općim bratstvom; zapravo, implicitno čeznu za dubljim poznavanjem misterija Boga i čovjeka. U svakom osobno i u svima postoji točka otvorenosti prema dobru. I to bi mogla biti priključnica za evanđelje i njegove vrijednosti.

ŠTO DA IM SE PONUDI?

./.

Ništa i nikoga osim Krista koji objavljuje čovjeka samom čovjeku. I to u dva oblika: evangelizacijom koja pospješuje proces obraćenja i katehizacijom, sustavnim i postupnim radom koji potiče proces sazrijevanja u vjeri.

Crkva ne može ništa ponuditi osim Krista, a u njemu je jedino moguće otkriti „veličinu, vrijednost, dostojanstvo svoje čovječnosti“. Kad sam navjestitelj živi iz Krista, kad se u njemu prepoznaje, onda je uvijek svjež kad govori o njemu. Papa Ivan Pavao II. u doticaju s mladima ima samo jednu temu: Krist. „Jedino usmjerenje duha, razuma, volje i srca za nas je ovo: prema Kristu Otkupitelju čovjeka, Otkupitelju svijeta, upravljamo svoj pogled jer je samo u njemu naše spasenje.“ On je odgovor na izazovno pitanje: Tko je čovjek? „Krist, Otkupitelj svijeta, na jednostavan i neponovljiv način prodro je u misterij čovjeka, ušao mu u srce.“ On je jedini odgovor na čovjekov um i srce. On je odgovor na problem čovjekove egzistencije. Sve ostale ponude su krnje. Jedino je Krist, Kristov humanizam, kadar ostvariti ono lijepo, dobro, istinsko, ljudsko; on zna odgovoriti zašto treba živjeti ovako a ne onako, zašto treba voljeti a ne mrziti, zašto ne trebam uzvratiti premda sam udaren; jedino on može pravilno razriješiti i ono nedobro, nelijepo, neistinsko, neljudsko što nas prati u životu: dakle, osmišljava ne samo ono pozitivno nego, a tu se odlučuje koliko koja ponuda vrijedi i koliko je humana, on osmišljava i ono negativno, pa i samu patnju, grijeh i smrt.

Stoga u kontaktu s mladima nije nikada dovoljno reći da je svaki čovjek, a i ljudska povijest, stvoren od Boga i pozvan u Duhu na susret s njegovim Sinom, da se kroz njega dostvore, jer čovjek je biće u procesu. Bog je stvoritelj materijalnog i duhovnog, on je i Spasitelj čovjekova određenja. Stoga je i postao čovjek, protagonist ljudske povijesti čiji je i centar i cilj. Stoga se u Kristu umrlom i uskrsnulom nalazi čovjekov smisao i ostvarenje. Uskrsnuli Krist u punini svojega života prototip je svakog koji u suradnji s njegovim Duhom kojeg nam daje, umire zlu i tako ostvaruje svoj rast u Bogu. U Kristu je započela

istinska čovjekova budućnost. Njegova je apsolutna budućnost s onu stranu prostora i vremena, kod Oca, ali započinje tu. Koliko je više nadnaravnog u meni i u ovom svijetu, toliko sam ljudskiji i toliko je svijet ljudskiji; koliko je u svijetu više istine, ljubavi i dobrote, toliko Krist više pripada svijetu.

Evangelizirati znači uvijek smjerati obraćenju ili ponovnom obraćenju, tj. prihvaćanju Božje Riječi, Božje ponudu u Kristu. I to ne jednom zauvijek. Odgovor je stalna neophodnost dok smo god u procesu rađanja. I samo kad se prihvati vijest o Kraljevstvu, može se govoriti o moralu Kraljevstva: dajući prvenstvo nadnaravnim ciljevima i sredstvima, prihvaćam i humaniziram u snazi Duha, sebe, prihvaćam ovaj svijet i humaniziram njegove strukture i institucije za službu čovjeku, i postajem odgovoran za ovaj povijesni trenutak i prostor u koji sam inkarniran.

U procesu katehizacije, tj. sustavnog produbljavanja vjere, koji potiče proces sazrijevanja i preuzimanja puta punog oslobođenja – spasenja, smatram da je u mladima nužno razviti osjećaj za istinsku stvarnost duha. Nailazio sam i na studente koji nisu bili svjesni te kategorije. Naime, službeno se govori da se naše školstvo i sav naš život oslanja na znanstvene istine. U stvari se misli na znanstveni pozitivizam, stoga metoda znanstvenog pozitivizma želi biti norma svake istine. Razumski dokaz i eksperimentalni pokaz put su, po tom mentalitetu, do istine. Već od dječjih vrtića mladi je čovjek utopljen u taj prilaz svijetu i u dijalektičko-historijski materijalizam. I nije čudo da i student bude iznenađen kad mu pokažeš da se bitni ljudski odnosi odvijaju na jednoj drugoj razini, na razini duha. I nisam se samo našao u neprilici kako da prenesem duhovne sadržaje na materijalističku podlogu. Jednostavno se ne nađe utičnica kroz koju bi takav čovjek mogao primiti duhovne sadržaje. Stoga im treba razbiti iluziju da je znanost, barem u smislu znanstvenog pozitivizma, ona koja će riješiti pitanja o čovjeku. Znanje o činjenicama je jedno, a poznavanje života drugo. Znanstveni razum analizira, drobi, razbija cjelinu, njemu cjelina izmiče, a samo je cjelina stvarnost. Stoga im treba pokazati

čitav niz ljudskih iskustava o kojima se znanstvenim putem ne može ništa reći. Može ih se registrirati, može se shvatiti kako je život organiziran, ali zašto živimo, što je to ljubav, povjerenje..., to izmiče znanstvenoj racionalizaciji i eksperimentalnom dokazu. U slici svijeta pozitivne nauke čovjek se svodi na objekt, a u viziji kršćanskog humanizma uzdignut je na dostojanstvo osobe.

U procesu katehizacije treba razviti osjećaj za stvarnost i primarnost Boga, vječnosti, istinitost ekonomije spasenja po Kristu, o svjetlu objave, o grijehu kao odbijanju istine i puta osobnog rasta, o potrebi milosti, sakramentima. Izgrađivati svijest o ljudskoj solidarnosti, nemogućnosti rasta bez drugoga i kroz drugoga, o Božjem narodu, Crkvi, obitelji...

U katehetskoj je razradi nužno pokazati profil cjelovitog kršćanina. To je čovjek koji dok se klanja Bogu, brine se za sebe i bližnjega; dok teži za vječnošću, gradi je već u vremenu; dok izgrađuje svoj duh, produhovljuje i kristijanizira tijelo i materiju; dok zaziva nadnaravno, ozdravlja, brine se i upotrebljava naravno; dok živi svoj život kao dio Kristova tijela, uključuje se u zemaljske dimenzije ljudskog zajedništva: obiteljskog, profesionalnog, kulturnog, građanskog, nacionalnog, svjetskog – sve do kozmičkog.

Uvijek treba isticati veličinu i zajednički poziv kršćana: da živeći za Boga, živi za čovjeka; živeći iz vječnosti, da živi u vremen-sko-zemaljskom; živeći iz nadnaravnog, živi za naravno; živeći iz duha, ima silan osjećaj za materijalne vrijednosti; s osjećajem za osobu, ima osjećaj za zajednicu; s osjećajem za Crkvu, ima osjećaj i za društvenu zajednicu; u kojoj živi; s osjećajem za duhovne vrijednosti i sredstva duha, ima osjećaj i izgrađuje tehniku. Ti su naglasci potrebni s više razloga: da se katehizanti osjete suodgovorni za dostvarenje i otkupljenje svijeta i da se razbije mentalitet o religiji kao otuđenju. Takvim prilazom, prilagodivši ga potrebama pojedina-ca ili grupa, vjeru sam učinio vrijednom i kod onih koji je nisu iz nekih nutarnjih razloga mogli prihvatiti.

./.

KAKO SAOPĆITI OVE SADRŽAJE?

Problem posredovanja sadržaja možda je najveći problem. Kako da se postane posrednik radosne vijesti koja treba doseći svakog u njegovoj posebnosti? Svima nam je jasno da trebamo poći od točke na kojoj se nalazi pojedinac i pridružiti se njegovom rastu na putu koji mu omogućuje susret s Kristom. Moram priznati, u početku sam mislio da je najvažnije što pametnije izreći temu, sadržaj. Zavaravao sam se i mislilo da je moguće pokazati put susreta s Bogom kroz prirodu, društvo. Ta apologetska metoda bila je dosta upotrebljavana u prvom razdoblju mojeg pastoralnog djelovanja. I ne može se reći da nije imala plodova. No danas mladi čovjek s asfalta nema kontakta s prirodom, živi među masom ljudi, ali bez istinskih susreta, živi u društvu koje je zaboravilo na Boga. Stoga ga treba voditi kroz njegovo iskustvo, njegove težnje i potrebe. Trebamo biti svjesni da vjera ne dolazi na kraju racionalnog dokaza, nego je Božji dar koji se temelji na Božjoj riječi. No ta riječ ipak treba tlo. Zato treba poznavati tlo da bismo znali koju riječ i kada posijati. Riječ Božja nije neka slučajna podudarnost vrednota niti neki neodređeni odgovor na ljudsko traženje. Ona je poruka, ponuda na određeno ljudsko traženje. Vjerovati znači primiti ono što mi je ponudeno, ali na osoban a ne neosoban način. Ova metoda traži mnogo i znanja i opreza. Ukoliko nema dovoljno vjere, iskustva i znanja, moguće je zapasti u subjektivizam, bez utemeljenosti u nadnaravno. A „vjera koja se ne bi otvorila onomu što u njemu nadilazi čovjeka, osakaćuje čovjeka” (Gaurody).

S druge strane treba znati da više evangeliziramo i katehiziramo po onome što smo i što činimo nego po onome što govorimo. Riječ je doživjela potpunu devalvaciju, osim Božje riječi koja je postala čin. Katehizira se i evangelizira riječima, gestama, stavovima, ambijentom. Mislim da su naročito osjetljivi mladi od 14. do 17. godine. Tu je dovoljan malen propust pa da ga izgubiš završava. To je inače „krizno” doba. Puno pitaju, a malo slušaju. To treba prihvatiti. I ako se njihova pitanja ozbiljno saslušaju, ako se ne minima-

liziraju, ako u kateheti vide prijatelja, onda se krize lako prebrode. Divno je čuti Pavla kad piše Solunjanima: „Bili smo među vama nježni kao što majka njeguje i hrani svoju djecu. Tako, puni ljubavi prema vama, htjedosmo vam predati ne samo evanđelje Božje nego i naše duše, jer ste nam omiljeli.” (Sol 2,7-8).

Mladi vole da im je kateheta mlad, ali brzo osjete da li je on svom dušom za njih ili je labilna ličnost koja pribjegava njima radi sebe i nekih svojih potreba. Zato i ne stoje na tome da je mlad pod svaku cijenu, prvo im je da je stabilna, snažna: u Boga utopljena, Kristom zahvaćena i Duhom ožarena osoba. Brzo osjete da li govori iz knjige ili iskustva vjere. I što dalje, to se sve više osjeća. Nekad se znanjem moglo frapirati, danas više ne. Mladi vole da im kateheta puno zna, ali su osjetljivi na razliku između znanja kao moći i znanja kao ljubavi. Oni su svjesni svoje nemoći, ali se instinktivno opiru svakoj moći koja bi razgoličila njihovu nemoć. Daju se voditi samo od istinoljubivog i čovjekoljubivog, nikako od samodopadnog i manipulativnog tipa. Jedino ako je kateheta ozaren božanskom svjetlošću, ako Krist nekako isijeva iz njegova lica, može se nadati da će mladi u njemu prepoznati svoje duhovno radanje.

Mislim da je dobro napomenuti i ovo: mlada generacija koja je inače sklona kidati s tradicijom, zbog iznevjerenih obećanja onih pokreta koji su forsirali prekid s tradicijom, okreće se tradicionalnim vrijednostima. To posebno vrijedi za stariju dob mladih. Dobro je stoga mudro zgrabiti u riznicu naroda i Crkve. Poput rudara koji dragocjenu rudu vadi iz utrobe zemlje, dobro je zaroniti u dubine kolektivne duše, a naročito pronaći mlade uzore. Na planu Crkve Franjo, Mala Terezija, koji su bili na čelu obnove Crkve. I naša povijest ima svoje mlade velikane i inspirativne događaje. Tradicija je arhiv, galerija, put na kojem se narod susretao s Bogom. To okretanje ima smisla jedino ukoliko je napajanje za današnji duhovni rascvat i nove plodove, a nikako kao pribjegavanje „starim dobrim vremenima”.

./.

POTREBE ZAJEDNICE

Evangelizacija i katehizacija povjerena je Crkvi, to je eklezijalni čin, stoga je moguća jedino preko autentične kršćanske zajednice. Znam da sam imao vrlo dobrih pripravnika za krštenje, pričest i krizmu, temeljito su se pripremali, shvatili i prihvatili Božju riječ. Ali budući da su pripremani izvan zajednice koja bi im otvorila kršćansku dimenziju zajedništva, ostali su dobri, ali izvan zajednice. Nije se u njima dogodio temeljit obrat. Kršćanstvo je po svojoj biti zajedništvo, a mlad čovjek po svojoj psihičkoj strukturi traži zajedništvo. Mladi se boje samoće, oni nisu sposobni za nju. I vrlo rado bi ušli u naše zajednice kad bi u njima našli sigurnost i iskrenost, kad bi ostvarili susret s čovjekom i susret s Bogom, kad bi dobili navještaj i, kako Pavao reče, dušu. Stari tip naše župne zajednice nije zreo za to. Svatko previše živi svoj život, premalo se poznamo, naročito ne tuđe potrebe. To mlade odbija. Stoga ne preostaje drugo nego unutar šire župne zajednice stvarati bazične zajednice. One mogu biti dobnog karaktera, to je za mlade najbolje, a mogu biti i interesnog karaktera.

Te se zajednice mogu održati ako uspijemo sačuvati jedinstvo između naviještene, slavljene i življene Riječi. Za navještaj Riječi postoje vrlo snažna vremena: Advent, Božić, Korizma, Uskrs, duhovne obnove, seminari, biblijske grupe, katehetska produbljivanja i sl. Tada Riječ ima snažan odjek. No nikako se na tom ne smijemo zadržati. Treba prijeći na iskustvo Krista u molitvi, sakramentima, naročito euharistije i pomirenja. Tu se stvaraju autentični odnosi s Bogom i svijetom. Tu grupa dobiva jače iskustvo Boga. No slavlja treba uvijek prirediti tako da budu postavljena prema ljudskim vrijednostima, ne smiju biti izolirana iz života, nego smještena u svakodnevnicu te pomažu da je živimo u Gospodnjem svjetlu a u jedinstvu s braćom, ali u odgovornom i zauzetom življenju gdje se kroz službe i karizme moramo zalagati za oslobođenje čitavog čovjeka, na razini duše i tijela. Tako ćemo pomoći da zajednica mladih iskusi Crkvu kao dinamičko središte jedinstva i spasenja

svijeta.

KAKVE SU PERSPEKTIVE?

Teško je biti prorok. I moj pogled je pogled iz jednog vidnog polja. Ipak, polazeći od nekih činjenica, mislim da ne trebamo biti bez nade.

A koje to činjenice ulijevaju nadu? Prvo Božja riječ-Krist-evanđelje. Ne postoji ljudska riječ koja bi riječi-evanđelju bila alternativa za rješenje dramatičnog pitanja ljudske egzistencije. Drugo, za spasenjem posize onaj koji ima svijest nespašenosti. A današnja je mlada generacija uistinu ima. Ona traži Riječ, a ne prazne riječi koje su ih ispraznile i prema kojima mladi osjećaju odbojnost. Ovisi, dakle, da li će u Crkvi otkriti utjelovljenu Riječ. Treće, društveno-kulturne strukture nisu danas tako oporo protiv vjerničke svijesti. Naime, prosvjetiteljski racionalizam i znanstveni pozitivizam i kod nas sve više gube svoje pristaše i kultura se oslobađa iluzije koju su joj ta dva pravca nametnula – da su kadri naći rješenje za čovjeka. Malo je teže na društvenoj razini koja od vremena do vremena zna politizirati vjeru; to je posljedica dogmatskog sektaštva koje je još prisutno, povijesnih opterećenosti a i sviranja na stare strune trijumfalizma od strane nekih ljudi iz Crkve. No svaki pokušaj da se Čovjek i Ljudsko izvana konstituiraju, već po svojoj naravi mora propasti. I nema smisla nikakav trijumfalizam ni od strane Crkve; to bi značilo podrediti Duh kvantitativnom, a slobodu zamkama, što također ne vodi ničemu. Ako je duh sekularizacije „desakralizirao“ ambijent, učinio je da vjernici postaju vjernici osobnim opredjeljenjem, pa zato možemo imati zreliju i odgovorniju Crkvu.

Nadu budi i zauzetost Crkve za mlade. Otvoreni su katehetski instituti, katehetski centri, katehetske škole a da i ne govorimo o svećenicima i laicima koji su nošeni entuzijazmom. Ipak nije bezrazložna primjedba prof. Duda koju ću ja parafrazirati: Radimo za mlade taman toliko da nas đavao može zavarati da puno radimo. Vjerojatno pater Duda ima razloga za takvu tvrdnju. Rad s mladima je više prepušten dobroj volji pojedinaca negoli planski razrađenom programu, barem što se tiče srednjoškolaca i studenata. A među gore nabrojenim institutima ne vidim veliku koordinaciju. Treba i više mladosti u žilama Crkve. Naša Crkva treba psihološki postati bliža mladima, treba biti kao mladi, ne smije se previše okretati nazad, ne smije se odmarati na stečenim položajima. Treba otkrivati nove vrijednosti, napustiti stil reaktivnog pastorala koji čeka „izgubljene sinove“, i aktivnim stvaralaštvom u katoličkom i koncilskom duhu prihvaćati sve grupe i vrijednosti koje su one stvorile. Čim se više oslobodimo juridičke i postanemo karizmatička Crkva (karizma ne ruši potrebne strukture!), čim više postane dinamičko središte jedinstva, zajednica koja traži kako da se pomiri ljude s Bogom i međusobno, čim manje traži prava a više iz bogatstva svojeg bića iznosi duhovna i tjelesna djela milosrđa; tim će više biti „grad na gori koji se ne može sakriti“. Tako ćemo mladima koji traže, pomoći da otkriju i zavole Crkvu kao znak Božje prisutnosti, kao mjesto kršćanskog i autentičnog ljudskog iskustva, kao zajednicu onih koji slijede Krista u snazi njegovog Duha. Tako će i hvalevrijedni instituti koje ova Crkva za mlade ima i nadasve marljivi dio svećenika koji se bave apostolatom mladih uroditi plodom za mlade. Ni s kim se ne treba preotimati za mlade. Mladi će poći za onima koji žive velike ideale.